1. Geluidsdragers zijn, ook wanneer daarop beschermde muziekwerken zijn opgenomen, produkten waarvoor het in het EEG-Verdrag voorziene stelsel van het vrije verkeer van goederen geldt.

2. De uitdrukking „bescherming van de industriële en commerciële eigendom" in artikel 36 EEG-Verdrag omvat mede de door het auteursrecht geboden bescherming, met name voor zover dit recht commercieel wordt geëxploiteerd in de vorm van licenties die de verbreiding van goederen die het beschermde werk van letterkunde of kunst belichamen, in de verschillende Lid-Staten nadelig kunnen beïnvloeden.

3. De gerechtigde tot een in een Lid-Staat wettelijk beschermd recht van industriële en commerciële eigendom kan zich niet op de wettelijke regeling van die staat beroepen om de invoer van een produkt dat op de markt van een andere Lid-Staat door hemzelf of met zijn toestemming rechtmatig in het verkeer is gebracht, te verhinderen. Hetzelfde geldt met betrekking tot het auteursrecht waarvan de commerciële exploitatie dezelfde problemen oplevert als die van een ander recht van industriële of commerciële eigendom. Noch de auteursrechthebbende of zijn licentiehouder, noch een namens de rechthebbende of de licentiehouder optredende maatschappij voor het beheer van auteursrechten, kan dan ook met een beroep op het door het auteursrecht verleende exclusieve exploitatierecht de invoer van geluidsdragers die in een andere Lid-Staat door de rechthebbende zelf of met diens toestemming rechtmatig in het verkeer zijn gebracht, verhinderen of beperken.

4. Een verschil tussen de nationale wettelijke regelingen, waardoor de mededinging tussen Lid-Staten kan worden vervalst, vermag niet het feit te rechtvaardigen dat een Lid-Staat wettelijk bescherming verleent aan praktijken van een particuliere instelling die onverenigbaar zijn met de voorschriften inzake het vrije verkeer van goederen.

De artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag moeten aldus worden uitgelegd, dat zij zich verzetten tegen toepassing van een nationale wettelijke regeling ingevolge welke een maatschappij voor het beheer van auteursrechten, die gemachtigd is de auteursrechten van de componisten van in een andere Lid-Staat op platen of andere geluidsdragers opgenomen werken geldend te maken, ingeval deze geluidsdragers op de nationale markt te koop worden aangeboden na in die andere Lid-Staat door of met toestemming van de gerechtigden tot het auteursrecht in het vrije verkeer te zijn gebracht, met een beroep op die rechten betaling kan verlangen van een vergoeding ter hoogte van de bij verhandeling op de nationale markt gebruikelijke royalty's, onder aftrek van royalty's welke in de Lid-Staat van vervaardiging zijn betaald.

In de gevoegde zaken 55 en 57/80,

betreffende verzoeken aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Bundesgerichtshof, in de aldaar aanhangige gedingen tussen

MUSIK-VERTRIEB MEMBRAN GMBH, te Hamburg (zaak 55/80),

K-TEL INTERNATIONAL, te Frankfurt (zaak 57/80),

en

GEMA — GESELLSCHAFT FÜR MUSIKALISCHE AUFFÜHRUNGS- UND MECHANISCHE VERVIELFÄLTIGUNGSRECHTE, te Berlijn,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 30 e.v. EEG-Verdrag,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president, P. Pescatore, Mackenzie Stuart en T. Koopmans, kamerpresidenten, A. O'Keeffe, G. Bosco en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: J.-P. Warner
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De verwijzingsbeschikkingen en de krachtens artikel 20 van het Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

1. *a) Zaak 55/80*

De firma Musik-Vertrieb membran GmbH heeft geluidsdragers (grammofoonplaten, musicassettes) uit het buitenland — onder meer uit Lid-Staten van de Europese Gemeenschap, waar deze produkten zich in het vrije verkeer bevonden — in de Bondsrepubliek Duitsland ingevoerd. De geluidsdragers bevatten door de auteurswet beschermde muziekwerken. Voor verveelvoudiging en verbreiding van de beschermde muziekwerken waren in het land van vervaardiging licenties verleend en de desbetreffende royalty's betaald.

De GEMA heeft van het Landgericht Hamburg een vonnis verkregen waarbij Musik-Vertrieb membran is veroordeeld, gedetailleerde gegevens te verstrekken over de door haar sedert 1 april 1973 uit het buitenland in Duitsland ingevoerde geluidsdragers. De GEMA had haar vordering gebaseerd op paragraaf 97 Urheberrechtsgesetz (auteurswet), met het betoog dat verweerster inbreuk had gemaakt op het verbreidingsrecht van de door de GEMA vertegenwoordigde auteurs en derhalve gehouden was tot schadevergoeding ter hoogte van het verschil tussen de reeds in het buitenland betaalde en de in Duitsland geldende royalty's. De GEMA had in eerste instantie slechts inlichtingen verlangd om dit verschil te kunnen berekenen.

Na hoger beroep van verweerster heeft het Hanseatische Oberlandesgericht het vonnis in eerste aanleg bekrachtigd.

b) Zaak 57/80

De firma K-Tel International heeft in 1974 grammofoonplaten met auteursrechtelijk beschermde muziekwerken uit Groot-Brittannië in de Bondsrepubliek Duitsland ingevoerd. In Groot-Brittannië was door de exploitatiemaatschappij „Mechanical Copyright Protection Society Ltd." (MCPS), de auteursrechthebbende, voor de verveelvoudiging en verbreiding van de beschermde muziekwerken een licentie verleend aan een zusterbedrijf van K-Tel, K-Tel International Ltd., dat de MCPS daarvoor royalty's had betaald; de hoogte daarvan komt overeen met het bedrag dat de MCPS verlangt voor grammofoonplaten die voor verkoop in Groot-Brittannië bestemd zijn.

De MCPS heeft vergeefs getracht, K-Tel International Ltd. voor de naar Duitsland uitgevoerde grammofoonplaten het verschil tussen de in Groot-Brittannië betaalde en de in Duitsland gebruikelijke royalty's te laten betalen.

De GEMA heeft voor het Landgericht Frankfurt een vonnis verkregen waarbij K-Tel is veroordeeld, haar voor de in Duitsland ingevoerde grammofoonplaten het verschil tussen de in Groot-Brittannië door K-Tel International aan de MCPS betaalde en de in Duitsland gebruikelijke royalty's te betalen. De GEMA had dit bedrag gevorderd als schadevergoeding in de zin van paragraaf 97 Urheberrechtsgesetz, met het betoog dat K-Tel inbreuk had gemaakt op het verbreidingsrecht van de door de GEMA vertegenwoordigde auteurs.

Na hoger beroep van verweerster heeft het Oberlandesgericht Frankfurt het vonnis in eerste aanleg bekrachtigd.

2. In beide zaken was de rechter van mening dat het recht om grammofoonplaten te verbreiden in de Bondsrepubliek Duitsland door het in het verkeer brengen in Groot-Brittannië niet was uitgeput, en dat de bepalingen van het EEG-Verdrag inzake het vrije goederenverkeer zich niet verzetten tegen invordering van het verschil tussen de betrokken royalty's, inzonderheid omdat geen sprake zou zijn van een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking. In zaak 55/80 is het verzoek om inlichtingen in eerste instantie dan ook toegewezen.

3. Zowel Musik-Vertrieb membran GmbH als K-Tel International (hierna: requiranten in cassatie), hebben — bij het Bundesgerichtshof — tegen deze arresten beroep tot cassatie ingesteld.

Bij twee beschikkingen van 19 december 1979 heeft het Bundesgerichtshof de procedure geschorst en het Hof verzocht

zich bij wege van prejudiciële beslissing in beide zaken uit te spreken over de volgende vraag:

„Is het verenigbaar met de bepalingen betreffende het vrije verkeer van goederen (artikel 30 e.v. EEG-Verdrag) dat de — tot het geldend maken van auteursrechten gerechtigde — maatschappij voor het beheer van auteursrechten het aan de auteur in Lid-Staat A toekomende exclusieve recht om zijn muziekwerken op geluidsdragers over te brengen, te verveelvoudigen en te verbreiden, aldus uitoefent dat het voor de verhandeling in Lid-Staat A van geluidsdragers die in Lid-Staat B zijn geproduceerd en in het verkeer gebracht, en wel met de tot Lid-Staat B beperkte toestemming van de auteur tegen betaling van een — op basis van het aantal en de uiteindelijke verkoopprijs in deze Lid-Staat berekende — vergoeding, een bedrag verlangt ter hoogte van de in Lid-Staat A voor de vervaardiging en verkoop gebruikelijke royalty's, zij het onder aftrek van de reeds in Lid-Staat B voor de vervaardiging en verkoop betaalde (lagere) royalty's?"

De verwijzingsbeschikkingen zijn op 13 februari 1980 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Bij beschikking van 2 juli 1980 heeft het Hof besloten de zaken 55/80 en 57/80 voor de mondelinge behandeling en het arrest te voegen.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door requiranten in cassatie, te dezen vertegenwoordigd door het advocatenkantoor Deringer, Tessin, Herrmann en Sedemund te Keulen; door de GEMA, gerequireerde in cassatie, te dezen vertegenwoordigd door O. Brändel, advocaat bij het Bundesgerichtshof; door de regering van het Koninkrijk België; de regering van de Italiaanse Republiek; en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door G. zur Hausen, lid van haar juridische dienst.

II — Samenvatting van de bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

1. De betrokken auteursrechtelijke bepalingen

De *Commissie* geeft een overzicht van de betrokken regelingen voor het verveelvoudigen en verbreiden van op geluidsdragers opgenomen muziekwerken.

Wettelijke bepalingen

Bondsrepubliek Duitsland

De rechten van auteurs van muziekwerken worden geregeld door het Urheberrechtsgesetz (hierna: UrhRG) van 9 september 1965 (BGBl. I, blz. 1273 — BGBl. III, blz. 440-1). Het UrhRG bevat bepalingen inzake de zogenoemde exploitatierechten van de auteur. Paragraaf 15 bepaalt dat de auteur het exclusieve recht heeft, zijn werk in materiële vorm te exploiteren. Dit recht omvat het in paragraaf 16 UrhRG bedoelde recht op verveelvoudiging, waartoe ook het opnemen van het muziekwerk op geluidsdragers, zoals grammofoonplaten, behoort. Het exploitatierecht omvat bovendien het in paragraaf 17 UrhRG bedoelde recht op verbreiding, dat wil zeggen het recht om het origineel of reprodukties van het werk openbaar te maken of in het verkeer te brengen.

Volgens paragraaf 31 UrhRG kan de auteur anderen het recht verlenen zijn werk te exploiteren. Volgens paragraaf

32 UrhRG kan dit exploitatierecht onder meer geografisch worden beperkt. De wet bevat geen bepalingen betreffende de voor de verlening van het exploitatierecht te betalen royalty's.

Paragraaf 17, lid 2, UrhRG bevat het beginsel van de uitputting van het verbreidingsrecht, volgens hetwelk het geoorloofd is produkten die met toestemming van de rechthebbende voor de Bondsrepubliek in het verkeer zijn gebracht, verder te verbreiden. Paragraaf 97 UrhRG tenslotte verleent de auteur de verschillende rechtsorderingen voor het geval inbreuk op zijn recht wordt gemaakt. De auteur kan opheffing van de inbreuk op zijn recht, staking van de gewraakte activiteit en bij opzettelijke of culpoze inbreuk op zijn recht ook schadevergoeding vorderen.

In een tegelijk met het UrhRG vastgestelde wet zijn de activiteiten van de „exploitatiemaatschappijen" geregeld. Het „Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten" van 9 september 1965 (BGBl. I blz. 1294 — BGBl. III, blz. 440-8) bepaalt dat een vergunning is vereist om verschillende uit het UrhRG voortvloeiende rechten voor rekening van meerdere auteurs ter gemeenschappelijke exploitatie te beheren. De exploitatiemaatschappij is volgens paragraaf 11 van deze wet verplicht, eenieder op verzoek tegen billijke voorwaarden gebruiksrechten op basis van de door haar beheerde rechten te verlenen. De gebruiksrechten dienen te worden verleend tegen een vergoeding waarvan het tarief door de exploitatiemaatschappij wordt vastgesteld en openbaar gemaakt.

De GEMA is in Duitsland de enige exploitatiemaatschappij die het recht tot gebruik van auteursrechten in de vorm van vervaardiging en verbreiding van grammofoonplaten verleent.

Groot-Brittannië

Het auteursrecht is geregeld in de Copyright Act van 1956, volgens welke het auteursrecht onder meer het recht omvat, het werk in een materiële vorm te verveelvoudigen en openbaar te maken en eventueel een derde te machtigen hetzelfde te doen (sections 1 en 2).

De bepalingen in section 8 van de Copyright Act bevatten een speciale regeling voor het auteursrecht op muziekopnamen; zij voorzien daarvoor in een wettelijke licentie. Op het auteursrecht van de schepper van een muziekwerk wordt door het vervaardigen van een geluidsdrager geen inbreuk gemaakt indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: het werk is reeds met het oog op de verkoop door de auteur of met diens toestemming op een geluidsdrager opgenomen; de fabrikant stelt de auteur in kennis van zijn voornemen om het werk voor de verkoop te reproduceren en betaalt hem royalty's ter hoogte van 6,25 % van de normale detailhandelsprijs van de geluidsdrager of de eveneens bij wet vastgestelde minimumroyalty's.

De wet biedt derhalve eenieder de mogelijkheid, onder bepaalde voorwaarden kunstwerken te exploiteren. In de praktijk leidt deze regeling ertoe dat in Groot-Brittannië de royalty's voor vervaardiging en verbreiding van grammofoonplaten immer 6,25 % van de detailhandelsprijs bedragen; geen enkele licentienemer zal immers bereid zijn met de auteur hogere royalty's overeen te komen, want hij behoeft slechts te wachten totdat de grammofoonplaat door iemand anders is vervaardigd om tegen betaling van de bij de wet voorziene royalty's het beschermde werk te kunnen reproduceren en verbreiden.

Section 36 regelt de overdracht van het auteursrecht (niet te verwarren met de verlening van een licentie). Volgens para-

graaf 2 van deze section kan de overdracht tot bepaalde landen worden beperkt. In een geografische begrenzing binnen een land is niet voorzien.

De contractuele betrekkingen van de exploitatiemaatschappijen

Alle exploitatiemaatschappijen in de Gemeenschap, die voor rekening van de auteurs de rechten op mechanische verveelvoudiging en verbreiding van muziekwerken beheren, zijn lid van het „Bureau international des sociétés gérant les droits d'enregistrement et de reproduction mécanique". Deze vereniging is in 1929 opgericht onder de naam „Bureau International de l'Edition Mécanique" (BIEM). Het BIEM en de „International Federation of the Phonographic Industry" (IFPI) — de federatie van grammofoonplatenfabrikanten — hebben in gemeen overleg een zogenoemd „standard agreement" opgesteld, waarop alle exploitatiemaatschappijen zich bij het sluiten van overeenkomsten met grammofoonplatenfabrikanten baseren.

In de met grammofoonplatenfabrikanten gesloten licentieovereenkomsten wordt voor de hoogte van de door de fabrikant te betalen royalty's uitgegaan van het *beginsel van het land van bestemming.* Voor de vaststelling van de berekeningsgrondslag voor de vergoeding wordt onderscheid gemaakt tussen de binnenlandse en buitenlandse verkopen van grammofoonplaten. Voor exporten binnen Europa is de berekeningsgrondslag de verkoopprijs in het land van bestemming (artikel V, lid 17, van de standaard-overeenkomst van het BIEM). Voor het Europese vasteland bedragen de royalty's per grammofoonplaat 8 % van de verkoopprijs, waarbij bepaalde minimumroyalty's in acht moeten worden genomen.

De verschillende exploitatiemaatschappijen hebben onderling overeenkomsten gesloten over het wederzijdse beheer van de door hen waargenomen rechten: de sluiting van de overeenkomsten berust op de statuten van het BIEM. Een van de taken van het BIEM is het uitwerken van de tekst van die overeenkomsten, waarmee wordt beoogd te verzekeren dat een exploitatiemaatschappij binnen haar arbeidsgebied ook de rechten uit het repertoire van de andere exploitatiemaatschappij waarneemt.

2. De door het Bundesgerichtshof gestelde vraag

Requiranten in cassatie merken op dat, zelfs indien de GEMA naar Duits recht de invoer van geluidsdragers mocht verbieden of afhankelijk stellen van de betaling van aanvullende royalty's, een dergelijke uitlegging van het Duitse auteursrecht en het geldend maken van deze rechten door de GEMA in strijd zou zijn met het gemeenschapsrecht van hogere rang, inzonderheid de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag.

Intussen zijn partijen het erover eens, dat het beginsel neergelegd in het arrest van 8 juni 1971 (zaak 78/70, Deutsche Grammophon, Jurispr. 1971, blz. 487), ook voor auteursrechten geldt; het luidt als volgt:

„Wanneer een (aan het auteursrecht verwant) recht wordt ingeroepen ten einde het verhandelen in een Lid-Staat te verbieden van voortbrengselen welke door — of met toestemming van — de rechthebbende op het grondgebied van een andere Lid-Staat zijn verbreid, en wel zulks alleen omdat deze verbreiding niet op het nationaal grondgebied heeft plaatsgevonden, stuit zodanig verbod, dat een bekrachtiging van het isolement der nationale markten inhoudt, af op het wezenlijk doel van het Verdrag, namelijk de versmelting der nationale markten tot één enkele markt."

Deze rechtspraak is bevestigd in de arresten van 31 oktober 1974 (zaak 15/74, Centrafarm I, Jurispr. 1974, blz. 1147, en

zaak 16/74, Centrafarm II, Jurispr. 1974, blz. 1183).

De GEMA betwist dit niet; zij heeft zich voor het overige ook niet uitdrukkelijk beroepen op het recht, de verbreiding van de betrokken geluidsdragers te verbieden. Wel is zij van mening dat het door het Hof ontwikkelde beginsel niet geldt voor de vordering tot betaling van het verschil tussen de (lagere) Britse en de hogere Duitse royalty's; volgens haar gaat het erom, gelijke mededingingsvoorwaarden te creëren voor importeurs en binnenlandse fabrikanten van geluidsdragers.

Daarentegen betogen requiranten in cassatie met een beroep op de rechtspraak van het Hof, dat het in het onderhavige geval niet van belang is of zij gelijk worden behandeld als de binnenlandse fabrikanten van geluidsdragers, die in totaal dezelfde royalty's moeten betalen (arresten van 11 juli 1974, zaak 8/74, Dassonville, Jurispr. 1974, blz. 837; 15 december 1976, zaak 41/76, Donckerwolcke, Jurispr. 1976, blz. 1921; 16 november 1977, zaak 13/77, Inno, Jurispr. 1977, blz. 2115; 20 februari 1979, zaak 120/78, Rewe, Jurispr. 1979, blz. 649). Beslissend is veeleer, welke invloed een dergelijke maatregel op de tussenstaatse handel uitoefent.

In casu vormt de navordering van royalty's ongetwijfeld een belemmering van de invoer van de betrokken geluidsdragers, die aldus van een op de marktverhoudingen in een andere Lid-Staat berustend kostenvoordeel worden beroofd. Daardoor wordt compensatie van de prijsverschillen op de betrokken nationale markten onmogelijk gemaakt, met als gevolg dat de afscherming van deze markten wordt begunstigd.

Requiranten in cassatie voegen daaraan toe dat uit het Duitse auteursrecht, indien in overeenstemming met het gemeenschapsrecht uitgelegd, geen aanspraak op nabetaling van het verschil kan worden afgeleid. Aangezien de GEMA de invoer vana de onderhavige geluidsdragers niet kan *verbieden,* is verbreiding ervan in de Bondsrepubliek rechtmatig. Ingevolge paragraaf 97 UhrRG bestaat echter slechts recht op schadevergoeding wanneer onrechtmatig inbreuk is gemaakt op het auteursrecht, dat wil in casu zeggen, indien de verbreiding van de geluidsdragers in Duitsland onrechtmatig was.

Zij wijzen erop dat de GEMA een beroep doet op de beschikking van de Commissie van 2 juni 1971 (PB L 134 van 1971, blz. 15), waarin deze ten aanzien van de GEMA vaststelde dat de beschikking haar niet belette, eventueel van importeurs het verschil tussen de lagere royalty's van het land van herkomst en de in Duitsland gebruikelijke hogere royalty's te vorderen. Deze beschikking is echter gegeven in een procedure krachtens verordening nr. 17 en derhalve gebaseerd op de artikelen 85 en 86 EEG-Verdrag.

Volgens requiranten in cassatie kan de navordering van royalty's niet worden gerechtvaardigd door artikel 36 EEG-Verdrag. Een dergelijke vordering behoort stellig niet tot het specifieke object van het auteursrecht, maar valt onder de uitoefening daarvan. Zulks volgt uit het arrest van het Hof van 18 maart 1980 (zaak 62/79, Coditel, Jurispr. 1980, blz. 881).

In zoverre is het derhalve evenmin van belang, of de hogere royalty's in een

Lid-Staat (in casu de Bondsrepubliek Duitsland) op een hogere tarief berusten dan wel de omstandigheid dat de als berekeningsgrondslag dienende detailhandelsprijzen hoger zijn dan bijvoorbeeld in Engeland. Voor zover de tarieven van de royalty's verschillen, is de vordering van een nabetaling bij invoer hoe dan ook in strijd met artikel 30 EEG-Verdrag. Voor zover het verschil in de absolute hoogte van de royalty's op een verschil in berekeningsgrondslag — detailhandelsprijzen — berust, betekent de afspraak tussen de GEMA en de Engelse MCPS, volgens welke hun royalty's slechts het in het verkeer brengen in het door de exploitatiemaatschappijen bestreken gebied dekken, dat de afscherming van de nationale markten in stand blijft.

De *GEMA,* gerequireerde in cassatie, betoogt dat zij de invoer van de onderhavige geluidsdragers niet tracht te beletten. Zij wil enkel dat bij exploitatie van de muziekwerken in de Bondsrepubliek Duitsland de auteur dezelfde royalty's worden betaald, ongeacht of de geluidsdragers in het buitenland zijn gefabriceerd dan wel met toestemming van de auteurs in Duitsland gefabriceerd en in het verkeer gebracht.

De navordering van royalty's is verenigbaar met de beginselen van de artikelen 30 e.v. EEG-Verdrag. Het voldoen aan een dergelijke vordering — en *a fortiori* het verstrekken van ter voorbereiding gevraagde gegevens — kan het vrije goederenverkeer niet belemmeren.

Tot staving van deze opvatting geeft de GEMA eerst een overzicht van de voor de exploitatie van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken geldende voorwaarden. Aangezien het percentage van de royalty's niet steeds even hoog is, lopen de te betalen bedragen wegens de aanzienlijke verschillen tussen de prijzen van de grammofoonplaten per Lid-Staat sterk uiteen. In Groot-Brittannië liggen de verkoopprijzen van geluidsdragers tengevolge van de wettelijke prijsvoorschriften lager dan in de Bondsrepubliek Duitsland; dit heeft dan ook een weerslag op de royalty's in de beide landen. De royalty's worden berekend volgens de in het land van vervaardiging geldende tarieven. Is de aanvrager echter voornemens naar het buitenland te exporteren, dan is de nationale exploitatiemaatschappij gehouden een verkooplicentie te verlenen tegen de in het land van bestemming geldende tarieven. Deze regeling wordt door requiranten in cassatie omzeild.

De GEMA betoogt dat het onbillijk is de auteur niet in dit haalbare hogere bedrag te laten delen, omdat een billijke beloning voor de in het beschermde werk vervatte intellectuele arbeid moet worden vastgesteld aan de hand van de prijs die de consument bereid is voor een reproduktie te betalen. Indien het haalbare bedrag bij verkoop in de Bondsrepubliek dus *hoger* is dan ten tijde van de betaling van de royalty's — berekend voor verkoop in Groot-Brittannië — werd aangenomen, moeten de royalty's alleen al op grond van het gelijkwaardigheidsbeginsel aan de daadwerkelijk haalbare bedragen worden aangepast.

Het beginsel van het vrije verkeer van goederen mag niet ertoe leiden dat het recht van de auteur op een billijke beloning voor zijn intellectuele arbeid wordt gekort ten gunste van degenen die bij de exploitatie van beschermde werken de verschillen in nationale prijsstructuren uitbuiten om bijzondere voordelen te behalen. Het behoort tot het wezen van het

auteursrecht, dat de auteur recht heeft en blijft houden op de vruchten van zijn intellectuele arbeid.

Indien de auteurs de navordering van royalty's werd ontzegd, dan zou daaruit een belemmering van de verbreiding van auteursrechtelijk beschermde werken voortvloeien. De auteurs zouden namelijk ertoe worden gedwongen, de rechten op verveelvoudiging en verbreiding in de toekomst alleen in de Lid-Staat met de hoogste royalty's over te dragen.

Het recht van de GEMA op navordering en de verenigbaarheid van deze navordering met de artikelen 30 e.v. EEG-Verdrag volgt tenslotte uit het door de Commissie gewekte gerechtvaardigde vertrouwen. De administratieve praktijk voor de navordering van royalty's is gebaseerd op de (reeds genoemde) beschikking van de Commissie van 2 juni 1971. De GEMA mocht staat maken op de inhoud van deze beschikking.

Vervolgens bespsreekt de GEMA de vraag of bij een territoriaal begrensde licentie uitputting van het auteursrecht in één Lid-Staat automatisch tot uitputting in de overige Lid-Staten leidt. Zij meent dat een bevestigend antwoord op deze vraag nog niet betekent dat de auteur tegelijk met de uitputting van zijn auteursrecht in de gehele gemeenschappelijke markt, ook het recht op royalty's naar rato van het verbreidingsgebied verliest. Zij acht het evenwel niet gerechtvaardigd, bij het auteursrecht een zo radicale uitputtende werking aan te nemen, omdat de mogelijkheid van de auteur om een naar tijd, ruimte of inhoud beperkt exploitatierecht over te dragen tot het wezen van het auteursrecht behoort.

Dit standpunt is bevestigd in het arrest van 18 maart 1980 (zaak 62/79, Coditel, Jurispr. 1980, blz. 881, waarin inzonderheid wordt overwogen dat „de bepalingen van het EEG-Verdrag zich in beginsel niet ertegen verzetten dat de partijen bij de overdracht geografische grenzen overeenkomen om de auteur en zijn rechtverkrijgenden in dit opzicht te beschermen."

De *regering van de Italiaanse Republiek* merkt op dat de GEMA beroep heeft ingesteld tegen twee rechtspersonen, die derden zijn voor wat de licentieovereenkomsten betreft.

Zij geeft een overzicht van de Italiaanse wettelijke bepalingen inzake auteursrechten, waaruit blijkt dat de auteur het exclusieve recht heeft om in het buitenland gemaakte reprodukties op het grondgebied van de staat in te voeren teneinde ze aldaar te verbreiden.

In de onderhavige gedingen gaat het niet om het verbod goederen te importeren, doch uitsluitend om een aanspraak op aanvullende royalty's. Het valt dan ook te betwijfelen of de artikelen 30 e.v. EEG-Verdrag en de betrokken rechtspraak van het Hof in deze gedingen van toepassing kunnen zijn.

De splitsing van de gemeenschappelijke markt in meerdere nationale markten tengevolge van de territoriale begrenzing van de intellectuele eigendomsrechten kan derhalve niet als een „middel tot willekeurige discriminatie", noch als „een verkapte beperking van de handel tussen Lid-Staten" (artikel 36 EEG-Verdrag) worden beschouwd. Deze situatie is enkel de weerslag van de bijzondere wijze waarop de auteursrechtelijke stelsels thans zijn opgezet.

Concluderend geeft de Italiaanse regering het Hof in overweging, de gestelde vraag bevestigend te beantwoorden.

De *regering van het Koninkrijk België* verklaart dat de royalty's van de auteur afhankelijk zijn van de verkoopprijs van de geluidsdragers. Zij variëren dus met de prijzen van de geluidsdragers in de verschillende Lid-Staten. Indien bij invoer in een land met hogere prijzen de auteur wordt beroofd van de mogelijkheid, een aanvullende vergoeding te vorderen boven de reeds in het land van herkomst ontvangen lagere royalty's wordt inbreuk gemaakt op het auteursrecht.

De Belgische regering voegt daaraan toe dat in zaak 57/80 de geluidsdragers zijn ingevoerd uit het Verenigd Koninkrijk, waar de vergoeding voor de auteur volgens een wettelijk tarief wordt berekend (section 8 Copyright Act). Indien de auteur derhalve in de overige Lid-Staten geen aanspraak kon maken op een aanvullende vergoeding op de grondslag van het in dat land gebruikelijke, vrij overeengekomen tarief, zou het wettelijke tarief van het Verenigd Koninkrijk tot de gehele Gemeenschap worden uitgebreid; zulks zou in strijd zijn met artikel 13, lid 2, van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst (Brusselse tekst van 1948), waarbij alle Lid-Staten partij zijn.

Concluderend is zij van mening dat de gestelde vraag een bevestigend antwoord dient te krijgen.

De *Commissie* betoogt dat toekenning van een recht op betaling van het verschil tussen de in Duitsland gebruikelijke en de reeds in het land van vervaardiging betaalde royalty's een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking vormt.

Het recht waarop de GEMA zich beroept, is uiteindelijk een rechtstreeks gevolg van het op basis van het auteursrecht ingeroepen recht, de verbreiding van reprodukties van het werk te beletten. In werkelijkheid betreft het een vordering tot schadevergoeding. In casu wordt beslist geen aanspraak gemaakt op een recht op royalty's, gebaseerd op de met de fabrikant van geluidsdragers gesloten licentieovereenkomst.

Een verplichting tot schadevergoeding van de importeur heeft echter even ernstige gevolgen voor het vrije goederenverkeer als een verkoopverbod. De importeur verliest de mogelijkheid in een Lid-Staat gekochte goederen die zich aldaar in het vrije verkeer bevonden, vrij en ongehinderd in een andere Lid-Staat in te voeren.

Bovendien is de uitzonderingsbepaling van artikel 36, eerste volzin, EEG-Verdrag in het onderhavige geval niet van toepassing.

Weliswaar kan het auteursrecht niet direct worden gelijkgesteld met de industriële en commerciële eigendom, doch het is niettemin gerechtvaardigd het per analogiam onder het toepassingsgebied van artikel 36 te brengen, althans wanneer het door het auteursrecht beschermde werk is belichaamd in een produkt waaromtrent handelstransacties worden gesloten en dat mitsdien onder de werkingssfeer van de bepalingen inzake het vrije goederenverkeer valt.

Overigens bevestigt de rechtspraak van het Hof het beginsel, dat de gerechtigde tot een door de wettelijke voorschriften van een Lid-Staat beschermd recht van industriële en commerciële eigendom zich niet op die voorschriften kan beroepen om de invoer te verhinderen van een produkt dat in een andere Lid-Staat door hemzelf of met zijn toestemming rechtmatig in het verkeer is gebracht.

De Commissie is van mening dat dit beginsel ook moet gelden op het gebied van het auteursrecht, voor zover de auteur zijn recht aldus uitoefent dat hij zijn werk exploiteert door daarvan reprodukties te vervaardigen en te verbreiden. In zo'n geval is er geen reden de auteur anders te behandelen dan de uitvinder, die zijn octrooirecht op dezelfde wijze exploiteert.

Voorts betoogt de Commissie dat het geldend maken van aanspraken wegens inbreuk op het auteursrecht in casu niet door artikel 36 is gedekt. Het geldend maken van een dergelijke aanspraak met betrekking tot reprodukties die *rechtmatig in het verkeer zijn gebracht,* behoort evenmin tot het wezen van het auteursrecht als de oplegging van het verbod deze produkties verder te verhandelen.

De Commissie merkt op dat haar conclusie in deze zaak ook is getrokken in een arrest van het Hof van Beroep te Brussel (arrest van 26 oktober 1976, Sabam t. Time, Journal des Tribunaux 1979, blz. 407).

Het arrest van het Oberlandesgericht bevat naast de auteursrechtelijke motivering de overweging, dat de nabetaling van royalty's in elk geval gerechtvaardigd is op grond dat daardoor het verschil in concurrentievoorwaarden tussen de verschillende nationale markten wordt opgeheven. Een dergelijke redenering miskent het grondbeginsel van de gemeenschappelijke markt. Weliswaar bestaan er binnen de Gemeenschap verschillende produktie- en verkoopvoorwaarden voor de produkten, maar de Gemeenschap stelt zich juist ten doel deze verschillen op te heffen, in dier voege dat dankzij de totstandbrenging van vooral ook het vrije goederenverkeer produktie en afzet alleen door economische factoren worden bepaald en niet door overheidsmaatregelen als bedoeld in artikel 30 of door maatregelen van particulieren in de vorm van mededingingsbeperkingen kunstmatig worden gestuurd. Het bestaan van verschillende marktvoorwaarden is het laatste argument waarop men zich ter rechtvaardiging van handelsbeperkende maatregelen kan beroepen.

De (reeds genoemde) beschikking-GEMA van de Commissie van 2 juni 1971 is gegeven krachtens artikel 86 EEG-Verdrag. De vraag van de uitputting van het auteursrecht voor een Lid-Staat tengevolge van het in het verkeer brengen in een andere Lid-Staat is uitdrukkelijk opengelaten. Overigens kan deze beschikking juridisch gezien niets veranderen aan de strekking van de artikelen 30 e.v. EEG-Verdrag.

Concluderend geeft de Commissie het Hof in overweging de gestelde vraag te beantwoorden als volgt:

„Het is in strijd met de bepalingen inzake het vrije verkeer van goederen in de gemeenschappelijke markt, indien een tot uitoefening van de rechten van de auteur bevoegde beheersmaatschappij in een Lid-Staat aanspraken wegens inbreuk op het auteursrecht worden verleend tegen degene die aldaar produkten verkoopt die in een andere Lid-Staat door de auteur of met diens toestemming in het verkeer zijn gebracht."

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 8 oktober 1980 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door requiranten in cassatie, te dezen vertegenwoordigd door A. Deringer, advocaat; de GEMA, te dezen vertegenwoordigd door O. Brändel, advocaat; de regering van de Franse Republiek, te de-

zen vertegenwoordigd door H. Marty-Gauquie; en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door G. zur Hausen.

De *Franse regering* merkt op dat onderscheid gemaakt dient te worden tussen de rechten van de auteurs van geestelijke werken en die van de fabrikanten van geluidsdragers. Het recht van die fabrikanten beperkt zich tot het in de handel brengen en kan mitsdien worden gelijk gesteld met het industriële en commerciële eigendomsrecht. De auteur daarentegen beschikt over een moreel recht op grond waarvan hij onafhankelijk van economische overwegingen, de uitvoer van zijn werk naar een bepaald land kan verbieden of eventueel afhankelijk stellen van een aantal voorwaarden op grond van daaraan inherente criteria.

Vervolgens merkt zij op dat in artikel 13, lid 1, van de Berner Conventie is voorzien in de mogelijkheid dat de verdragsluitende partijen het voorbehoud maken, in hun nationale rechtsorde een stelsel van wettelijk vastgestelde maximumroyalty's te mogen invoeren, terwijl de meeste verdragsluitende partijen een stelsel van contractuele vergoedingen kennen.

Het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld heeft een stelsel van wettelijke vergoedingen ingevoerd. Artikel 13 van de Berner Conventie bepaalt echter ook dat „... de werking van ... alle voorwaarden van die aard strikt beperkt blijven tot het land dat ze gesteld heeft ..."

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 11 november 1980 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij twee beschikkingen van 19 december 1979, ingekomen ten Hove op 13 februari 1980, heeft het Bundesgerichtshof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag één prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van de artikelen 30 en volgende, EEG-Verdrag.

2 Deze vraag is gesteld in het kader van twee gedingen tussen de GEMA, een Duitse maatschappij voor het beheer van auteursrechten, en twee ondernemingen, die in de Bondsrepubliek Duitsland geluidsdragers hebben ingevoerd waarop beschermde muziekwerken waren opgenomen. In zaak 55/80 gaat het om grammofoonplaten en musicassettes van oorsprong uit verschillende landen, waaronder Lid-Staten van de Gemeenschap; zaak 57/80 heeft betrekking op de invoer van een partij van 100 000 grammofoonplaten van oorsprong uit het Verenigd Koninkrijk. Vast staat dat de geluidsdragers uit andere Lid-Staten in deze Lid-Staten waren vervaardigd en in het verkeer gebracht met toestemming van de gerechtigde tot het auteursrecht op de be-

trokken muziekwerken, doch dat de nodige licenties door deze rechthebbenden slechts waren verleend voor verbreiding in het land van vervaardiging en de royalty's op die grondslag waren berekend.

3 De GEMA heeft betoogd dat de invoer van deze geluidsdragers op Duits grondgebied een inbreuk vormt op de auteursrechten die zij namens de houders van deze rechten gehouden is te beschermen. Zij acht zich dientengevolge gerechtigd, betaling te vorderen van de voor het in het verkeer brengen op Duits grondgebied verschuldigde royalty's, onder aftrek van de reeds voor verbreiding in de Lid-Staat van vervaardiging betaalde lagere royalty's.

4 Het Bundesgerichtshof heeft vastgesteld dat de omstandigheid dat de betrokken auteurs toestemming hebben verleend tot de verveelvoudiging van hun muziekwerken in een andere Lid-Staat van de Gemeenschap en het in het verkeer brengen tegen betaling van op basis van het aantal verkochte exemplaren en de detailhandelsprijs in die staat berekende royalty's, hen naar Duits recht niet belet om op grond van hun exclusieve exploitatierecht op de Duitse markt bij verbreiding van de geluidsdragers op deze markt, de op die markt gebruikelijke — op basis van het aantal verkochte exemplaren en de detailhandelsprijs op de binnenlandse markt berekende — royalty's te verlangen, onder aftrek van de reeds voor verbreiding in de Lid-Staat van vervaardiging betaalde royalty's.

5 De nationale rechter vraagt zich echter af of een dergelijke uitoefening van de auteursrechten verenigbaar is met de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van goederen. Teneinde hierover opheldering te verkrijgen heeft hij zich tot het Hof gewend.

6 Blijkens het dossier heeft de GEMA zich in beide gedingen voor de Duitse rechter beroepen op paragraaf 97 van het Duitse Urheberrechtsgesetz, waarin de verschillende rechtsmiddelen worden aangegeven die de auteur bij inbreuk op zijn recht ter beschikking staan, te weten rechtsvorderingen tot opheffing van de gemaakte inbreuk, tot beëindiging van het veroorzaakte ongerief en tot vergoeding van de veroorzaakte schade.

7 Bijgevolg komt de door de nationale rechter gestelde vraag erop neer, of de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen toepassing van een nationale wettelijke regeling ingevolge welke een maatschappij voor het beheer van auteursrechten, die bevoegd is

de auteursrechten van de componisten van in een andere Lid-Staat op platen of andere geluidsdragers opgenomen werken geldend te maken, in geval die geluidsdragers op de nationale markt worden verbreid na in de Lid-Staat van vervaardiging door of met toestemming van de auteursrechthebbenden in het verkeer te zijn gebracht, met een beroep op die rechten betaling kan vorderen van een vergoeding ter hoogte van de bij verhandeling op de nationale markt gebruikelijke royalty's, onder aftrek van de in de Lid-Staat van vervaardiging uitsluitend voor de verhandeling op de markt van deze Lid-Staat betaalde lagere royalty's.

8 In de eerste plaats dient te worden beklemtoond dat geluidsdragers, ook wanneer daarop beschermde muziekwerken zijn opgenomen, produkten zijn waarvoor het in het Verdrag voorziene stelsel van het vrije verkeer van goederen geldt. Een nationale wettelijke regeling waarvan de toepassing tot een belemmering van de handel in geluidsdragers tussen de Lid-Staten zou leiden, moet bijgevolg worden aangemerkt als een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag. Zulks is het geval wanneer een maatschappij voor het beheer van auteursrechten zich ingevolge een dergelijke wettelijke regeling kan verzetten tegen de verbreiding van geluidsdragers van oorsprong uit een andere Lid-Staat op grond van het door haar namens de auteursrechthebbende uitgeoefende exclusieve exploitatierecht.

9 Artikel 36 EEG-Verdrag bepaalt echter dat de bepalingen van de artikelen 30 tot en met 34 geen beletsel vormen voor verboden of beperkingen van invoer welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van de industriële en commerciële eigendom. Deze laatste uitdrukking omvat mede de door het auteursrecht geboden bescherming, met name voor zover dit recht commercieel wordt geëxploiteerd in de vorm van licenties die de verbreiding van goederen die het beschermde werk van letterkunde of kunst belichamen, in de verschillende Lid-Staten nadelig kunnen beïnvloeden.

10 Volgens vaste rechtspraak van het Hof, laatstelijk het arrest van 22 juni 1976 (zaak 119/75, Terrapin Overseas Ltd., Jurispr. 1976, blz. 1039), kan de gerechtigde tot een in een Lid-Staat wettelijk beschermd recht van industriële en commerciële eigendom zich niet op de wettelijke regeling van die staat beroepen om de invoer van een produkt dat op de markt van een andere Lid-Staat door hemzelf of met zijn toestemming rechtmatig in het verkeer is gebracht, te verhinderen.

11 In de onderhavige procedure voor het Hof heeft de Franse regering betoogd dat deze rechtspraak niet kan worden toegepast op het auteursrecht, omdat dit de auteur onder meer de bevoegdheid biedt het vaderschap van het werk op te eisen en zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere wijziging van dat werk of tegen elke andere aantasting daarvan, die nadeel zou kunnen toebrengen aan zijn eer of goede naam. Waar het auteursrecht derhalve een uitgebreide bescherming zou bieden, zou het niet vergelijkbaar zijn met de andere industriële en commerciële eigendomsrechten, zoals het octrooi- of merkrecht.

12 Weliswaar omvat het auteursrecht morele rechten van de door de Franse regering genoemde aard, maar het strekt zich tevens uit tot andere bevoegdheden, met name die om het in het verkeer brengen van het beschermde werk commercieel te exploiteren, in het bijzonder in de vorm van licenties die worden verleend tegen betaling van royalty's. Om dit laatste — economische — aspect van het auteursrecht gaat het in de door de nationale rechter gestelde vraag, en er is geen reden om in zoverre voor de toepassing van artikel 36 EEG-Verdrag onderscheid te maken tussen het auteursrecht en de andere industriële en commerciële eigendomsrechten.

13 De commerciële exploitatie van het auteursrecht vormt niet alleen een bron van inkomsten voor de rechthebbende, maar is tevens een vorm van toezicht op de verhandeling door de rechthebbende, de namens hem optredende maatschappijen voor het beheer van auteursrechten en de licentiehouders. In dit opzicht levert de commerciële exploitatie van het auteursrecht dezelfde problemen op als die van een ander recht van industriële of commerciële eigendom.

14 De door de Belgische regering en de Italiaanse regering voor het Hof verdedigde opvatting, dat bij gebreke van een harmonisatie in deze sector het territorialiteitsbeginsel van de auteursrechtelijke bepalingen altijd voorrang heeft boven dat van het vrije verkeer van goederen binnen de gemeenschappelijke markt, dient te worden verworpen. Immers het wezenlijke doel van het Verdrag, de versmelting van de nationale markten tot één enkele markt, zou niet kunnen worden bereikt indien de onderdanen van de Lid-Staten aan de onderscheiden rechtsstelsels dier staten de mogelijkheid ontleenden, de markt te verdelen en verkapte beperkingen van de handel tussen de Lid-Staten tot stand te brengen.

15 Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat noch de auteursrechthebbende of zijn licentiehouder, noch een namens de rechthebbende of de licentiehouder optredende maatschappij voor het beheer van auteursrechten, met een beroep op het door het auteursrecht verleende exclusieve exploitatierecht de invoer van geluidsdragers die in een andere Lid-Staat door de rechthebbende zelf of met diens toestemming rechtmatig in het verkeer zijn gebracht, kan verhinderen of beperken.

16 De GEMA heeft betoogd dat een dergelijke uitlegging van de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag niet volstaat voor de oplosssing van het probleem waarvoor de nationale rechterlijke instantie zich gesteld ziet, aangezien de vordering van de GEMA voor de Duitse rechter niet het verbod of de beperking van de verhandeling van de betrokken grammofoonplaten en musicassettes op Duits grondgebied zou betreffen, maar de gelijkheid van de voor de verbreiding van die geluidsdragers op de Duitse markt betaalde vergoedingen. De gerechtigde tot een auteursrecht op een opgenomen muziekwerk zou er een rechtmatig belang bij hebben om de vruchten te plukken van zijn intellectuele of artistieke prestatie, ongeacht de omvang van de verbreiding van zijn werk; bijgevolg zou hem niet het recht kunnen worden ontzegd, vergoedingen te vorderen gelijkwaardig aan die welke in het land van verhandeling worden betaald.

17 Om te beginnen zij opgemerkt dat de vraag van de nationale rechter betrekking heeft op de rechtsgevolgen van de inbreuk op het auteursrecht. Waar de GEMA op grond van de betrokken nationale wettelijke regeling vergoeding van de door die inbreuk veroorzaakte schade heeft gevorderd, doet het er niet toe of het door haar gevorderde bedrag aan de hand van het verschil tussen de voor de verbreiding op de nationale markt te betalen en de in het land van vervaardiging betaalde royalty's dan wel anderszins wordt berekend. Haar vorderingen zijn in ieder geval gebaseerd op het exclusieve exploitatierecht van de auteursrechthebbende, op grond waarvan deze het vrije verkeer van de produkten waarop het beschermde muziekwerk is opgenomen, mag verbieden of beperken.

18 Vervolgens zij opgemerkt dat een nationale wettelijke bepaling een met het beheer van auteursrechten belaste onderneming, die daarvoor op het grondgebied van een Lid-Staat een feitelijk monopolie heeft, niet mag toestaan een heffing toe te passen op produkten die zijn ingevoerd uit een andere Lid-Staat, waar zij door de auteursrechthebbende of met diens toestemming in

het verkeer zijn gebracht, om aldus een afscherming binnen de gemeenschappelijke markt tot stand te brengen. Een dergelijke praktijk zou erop neerkomen dat een particuliere onderneming bij de invoer van geluidsdragers die zich reeds binnen de gemeenschappelijke markt in het vrije verkeer bevinden, een belasting wegens grensoverschrijding van die produkten zou mogen invoeren, en zou bijgevolg leiden tot bekrachtiging van het isolement van de nationale markten, dat het Verdrag beoogt op te heffen.

19 Uit het voorgaande volgt dat dit betoog van de GEMA dient te worden verworpen, omdat het onverenigbaar is met de werking van de gemeenschappelijke markt en de doelstellingen van het Verdrag.

20 De GEMA en de Belgische regering hebben voor het Hof opgemerkt dat een stelsel van vrij verkeer van geluidsdragers in ieder geval ontoelaatbaar is waar het gaat om in het Verenigd Koninkrijk vervaardigde geluidsdragers, aangezien ingevolge Section 8 van de Britse auteurswet (Copyright Act) wettelijke licenties zouden worden verleend tegen betaling van een lagere vergoeding, en de uitbreiding van een dergelijke wettelijke licentie tot andere landen in strijd zou zijn met de bepalingen van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst.

21 Vorengenoemd artikel 8 bepaalt in hoofdzaak dat op het auteursrecht van de componist van een muziekwerk geen inbreuk wordt gemaakt door de vervaardiging van een geluidsdrager waarop dit werk is opgenomen, indien het werk reeds in het Verenigd Koninkrijk door de auteur of met diens toestemming op een geluidsdrager is opgenomen om in het verkeer te worden gebracht en de fabrikant bovendien de auteur in kennis stelt van zijn voornemen het werk voor de verkoop op te nemen, en hem royalty's ter hoogte van 6,25 % van de detailhandelsprijs van de geluidsdrager betaalt.

22 Blijkens het dossier leidt deze regeling in de praktijk ertoe dat de royalty's voor de vervaardiging van geluidsdragers immer op 6,25 % van de detailverkoopprijs worden vastgesteld, aangezien geen enkele licentienemer bereid is een hoger tarief overeen te komen. Het tarief van 6,25 % is aldus in feite gaan gelden als het tarief waartegen contractuele licenties worden overeengekomen, zodat de Britse wettelijke regeling een plafonnering van de aan de auteursrechthebbenden toegekende vergoedingen tot gevolg heeft.

23 Indien derhalve een maatschappij voor het beheer van auteursrechten, die namens een rechthebbende het exclusieve exploitatierecht uitoefent, het verschil vordert tussen het betaalde tarief van 6,25 % en het op haar nationale markt geldende tarief, tracht zij in werkelijkheid de werking van de uit de omstandigheden in het Verenigd Koninkrijk voortvloeiende prijsverschillen op te heffen en aldus de importeurs van geluidsdragers het economisch voordeel te ontnemen dat zij aan de totstandbrenging van de gemeenschappelijke markt ontlenen.

24 Zoals het Hof reeds in een ander verband — in het arrest van 31 oktober 1974 (zaak 15/74, Centrafarm I, Jurispr. 1974, blz. 1147) — heeft vastgesteld, vermag een verschil tussen de nationale wettelijke regelingen waardoor de mededinging tussen de Lid-Staten kan worden vervalst, niet het feit te rechtvaardigen dat een Lid-Staat wettelijke bescherming verleent aan praktijken van een particuliere instelling die onverenigbaar zijn met de voorschriften inzake het vrije verkeer van goederen.

25 Voorts dient te worden opgemerkt dat de auteur in het kader van de gemeenschappelijke markt, die wordt gekenmerkt door het vrije verkeer van goederen en het vrij verrichten van diensten, rechtstreeks of door tussenkomst van zijn uitgever in een willekeurige Lid-Staat vrij de plaats kan kiezen waar hij zijn werk in het verkeer brengt. Bij deze keuze kan hij zijn eigen belang laten prevaleren, waarbij niet alleen de hoogte van de in de betrokken Lid-Staat gewaarborgde vergoeding een rol speelt, maar ook andere factoren zoals bijvoorbeeld de verbreidingsmogelijkheden van zijn werk en de verhandelingsfaciliteiten, die overigens dankzij het vrije verkeer van goederen binnen de Gemeenschap zijn toegenomen. Bijgevolg mag het een maatschappij voor het beheer van auteursrechten niet vrijstaan, bij invoer in een andere Lid-Staat een aanvullende vergoeding te vorderen op grond dat het bedrag van de vergoedingen van Lid-Staat tot Lid-Staat verschilt.

26 Uit het voorgaande volgt dat de verschillen die bij gebreke van een harmonisatie van de nationale voorschriften inzake de commerciële exploitatie van auteursrechten nog bestaan, niet mogen worden aangegrepen om het vrije verkeer van goederen in de gemeenschappelijke markt te belemmeren.

27 Bijgevolg dient op de vraag van het Bundesgerichtshof te worden geantwoord dat de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag aldus moeten worden uitgelegd, dat zij zich verzetten tegen toepassing van een nationale wettelijke regeling ingevolge welke een maatschappij voor het beheer van auteursrechten, die gemachtigd is de auteursrechten van de componisten van in een andere Lid-Staat op platen of andere geluidsdragers opgenomen werken geldend te maken, ingeval deze geluidsdragers op de nationale markt te koop worden aangeboden na in die andere Lid-Staat door of met toestemming van de gerechtigden tot het auteursrecht in het vrije verkeer te zijn gebracht, met een beroep op die rechten betaling kan verlangen van een vergoeding ter hoogte van de bij verhandeling op de nationale markt gebruikelijke royalty's, onder aftrek van lagere royalty's welke in de Lid-Staat van vervaardiging zijn betaald.

Kosten

De kosten door de regering van het Koninkrijk België, de regering van de Italiaanse Republiek, de regering van de Franse Republiek en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Bundesgerichtshof bij twee beschikkingen van 19 december 1979 gestelde vraag,

verklaart voor recht:

De artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag moeten aldus worden uitgelegd, dat zij zich verzetten tegen toepassing van een nationale wettelijke regeling ingevolge welke een maatschappij voor het beheer van auteursrechten, die gemachtigd is de auteursrechten van de componisten van in een andere Lid-Staat op platen of andere geluidsdragers opgenomen werken geldend te maken, ingeval deze geluidsdragers op de nationale markt te koop worden aangeboden na in die andere Lid-Staat door of met toe-

stemming van de gerechtigden tot het auteursrecht in het vrije verkeer te zijn gebracht, met een beroep op die rechten betaling kan verlangen van een vergoeding ter hoogte van de bij verhandeling op de nationale markt gebruikelijke royalty's, onder aftrek van lagere royalty's welke in de Lid-Staat van vervaardiging zijn betaald.

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart

Koopmans O'Keeffe Bosco Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 20 januari 1981.

De griffier

A. Van Houtte

De president

J. Mertens de Wilmars

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL J.-P. WARNER VAN 11 NOVEMBER 1980 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Deze twee zaken zijn bij het Hof aanhangig gemaakt bij wege van verzoeken van het Bundesgerichtshof om een prejudiciële beslissing. In elk daarvan is verweerster in de procedures voor het Bundesgerichtshof de GEMA, voluit: de Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte.

Verzoekster in zaak 55/80 is de firma Musik-Vertrieb Membran GmbH, die te hamburg een bedrijf heeft voor de invoer en distributie van grammofoonplaten, en in zaak 57/80 de firma K-tel International GmbH, met een zelfde bedrijf te Frankfurt-am-Main. Het geschilpunt tussen GEMA en verzoeksters is in wezen, of de laatste de GEMA royalty's verschuldigd zijn voor het auteursrecht op muziekwerken, opgenomen op grammofoonplaten die uit andere Lid-Staten in

1 — Vertaald uit het Engels.